

HELSINGIN YLIOPISTO — HELSINGFORS UNIVERSITET

Tiedekunta/Osasto — Fakultet/Section		Laitos — Institution	
matemaattis-luonnontiet.		kasvitieteen	
Tekijä — Författare			
Pirkko Aarnio			
Työn nimi — Arbets titel			
Itä-Afrikan etnobotaniset tutkimukset			
Oppiaine — Läroämne			
systemaattis-ekologinen kasvitiede			
Työn laji — Arbets art		Aika — Datum	Sivumäärä — Sidoantal
sivulaudaturtyö		8.5.1992	38
Tiivistelmä — Referat			
<p>Etnobotaniikka tutkii kasvien käyttöä ja hyödyntämistä sekä niihin liittyviä tapoja eri väestöryhmien parissa. Se auttaa tutkittamaan etnologisia ja kasvitieteellisiä havaintoja sekä sijoittamaan ne laajempaan kokonaisuuteen. Etnobotaninen tieto on arvokasta maailman ravinto- ja terveysongelmia ratkottaessa. Vuosisatojen aikana muotoutuneita kasvien käyttötapoja voidaan soveltaa laajemminkin mittakaavassa.</p> <p>Itä-Afrikasta on tehty runsaasti etnobotanisia tutkimuksia. Alue on tunnettua etenkin kasvimyrkkyjen ja -lääkkeiden käytöstä. Tarkastellut 74 Itä-Afrikkaa käsittelevää etnobotanista tutkimusta luokiteltiin alueen ja käyttötavan mukaan. Kolmannes tutkimuksista käsitteli lääkekasvien käyttöä. Alueellisesti eniten oli tutkittu Keniaa. Tutkimusmenetelminä käytettiin haastatteluita, kyselyitä sekä havainnointia. Kasvinäytteet kerättiin itse, yhdessä paikallisten kanssa tai paikalliset toivat näytteitä tutkijoille. Tutkimusten teossa ilmeni useita ongelmia kuten esimerkiksi tiedon salaisuus tai valheellisuus, lajinmäärityksen ristiriidat paikalliseen kasvitaksonomiaan nähden ja paikallisten vastahakoisuus yhteistyöhön. Tutkimusten laajuudet, aihepiirit ja käsittelytavat vaihtelivat paljon.</p> <p>Etnobotanista tietoa häviää koko ajan. Uudet sukupolvet eivät ole enää kovin kiinnostuneita perinteisistä kasvien käyttötavoista ja niihin liittyvistä rituaaleista. Vanhoja tietäjiä ja taitajia kuolee ennenkuin heidän tietämyksensä on saatu talteen. Etnobotanisella tutkimuksella on kiire, jotta arvokasta tietoa ei katoaisi.</p>			
Avainsanat — Nyckelord			
etnobotaniikka, kasvien käyttö, Itä-Afrikka			
Säilytyspaikka — Förvaringsställe			
kasvitieteen laitoksen kirjasto			
Muuta tietoa — Övriga uppgifter			